What?s in their HEADSS? Evaluatie van het psychosociaal interview voor jongeren in de huisartsenpraktijk. Wat leren we over de patiënt?

Haio: CAMERLYNCK Victor , U.G.
Promotor: GOEDHUYS Jo , KUL
Praktijkopleider: VAN HOOSTE Els , Vandermeulen Griet

Context: Doorgaans wordt de adolescentie gezien als een periode van groei en ontwikkeling zonder belangrijke gezondheidsproblemen. Adolescenten zouden dus weinig behoefte hebben aan medische begeleiding. Toch lijkt dit beeld niet helemaal te kloppen met de ervaring uit de praktijk.

Onderzoeksvraag: Welke gezondheidsproblemen kennen adolescenten in de 21e eeuw en hoe kan de huisarts deze in kaart brengen?

Methode: In het eerste luik van het onderzoek is een verkennende literatuurstudie. In de databank MEDLINE op systematische wijze gezocht naar literatuur rond de gezondheidsproblemen van adolescenten, drempels die jongeren aangeven om hun huisarts te raadplegen en naar instrumenten om de gezondheid van de patiënt in kaart te brengen. Hierna volgde het praktijkonderzoek, het tweede luik van het onderzoek, dat samen werd uitgevoerd met collega Maud Mittler. Het volgens de literatuur meest geschikte instrument wordt hierbij toegepast in de huisartspraktijken WGC Medikuregem in Brussel en WGC Zuidrand in Antwerpen. Er werd vooropgesteld in totaal 60 jongeren te laten interviewen door hun huisarts. Dit interview werd door zowel patiënt als arts achteraf geëvalueerd. In deze scriptie focussen we op de ge?nterviewde patiënt: wat komen we te weten doorheen het interview en wat vinden de jongeren er zelf van? In de scriptie van collega Maud Mittler wordt gefocust op de arts-interviewer.

Resultaten: Uit de literatuur werden 37 studies geselecteerd en aangevuld met 23 overheidsbronnen; hoofdzakelijk statistieken rond mortaliteit en morbiditeit. Hoewel de meeste adolescenten in goede gezondheid verkeren bestaan er toch belangrijke gezondheidsproblemen, veelal een gevolg van experimenteer- en risicogedrag (vervoersongevallen, soa?s, middelenafhankelijkheid), inclusief risico?s verbonden aan nieuwe media (cyberpesten, internetverslaving, sms?en tijdens het rijden). Hiernaast vormen ook psychische problemen een belangrijke oorzaak van morbiditeit (stemming- en angststoornissen, zelfverwonding). Jongeren vertellen hierover weinig aan hun huisarts, vooral uit gebrek aan vertrouwen in de confidentialiteit. Het HEADSS-interview is goed geschikt voor toepassing in de huisartspraktijk. HE(E)ADSS(S) is een acroniem voor acht te ondervragen domeinen: Home, Education, Eating, Activities, Drugs, Sexuality, Suicide/Depression en Safety. 79 patiënten werden ge?nterviewd. De participatiegraad bedroeg 77%. 28% van de ge?nterviewde jongeren heeft een alleenstaande moeder, 59% heeft schoolachterstand, 59% eet ongezond en 42% doet amper aan sport. Jongeren brengen opvallend veel tijd door achter een scherm. 83% geeft aan geen alcohol, tabak of andere middelen te gebruiken en 87% geeft aan nog geen seksueel contact te hebben. 14% van de ge?nterviewde jongeren vertoont depressieve symptomen waarvan 2 jongeren symptomen van een voordien onbekende ernstige depressie. 86% vond het interview nuttig en 74% vond het interview expliciet aangenaam en 81% gaf aan dat de band met de huisarts verbeterd was. 23% gaf toe niet altijd eerlijk geweest te zijn.

Conclusie: De medische begeleiding van adolescenten is relevant en moet zijn plaats hebben in de huisartsgeneeskunde. Voorlichting rond zowel ?klassieke? als ?moderne? risico?s is belangrijk.

Deze studie benadrukt een duidelijke discrepantie. Enerzijds zijn er de alledaagse aandoeningen waarvoor jongeren hun huisarts gemakkelijk raadplegen. Anderzijds zijn er ernstige gezondheidsproblemen en -risico?s waarvoor de huisarts amper geraadpleegd wordt. Dit komt vooral door een gebrek aan vertrouwen in de confidentialiteit. Ondanks zijn geringe meerwaarde als screeningsinstrument is het psychosociaal interview HEADSS effectief om deze vaak gevoelige thema?s bespreekbaar te maken. Zo stijgt het vertrouwen in de huisarts, wat positieve gevolgen kan hebben voor de confidentialiteit en de kwaliteit van de zorg voor de adolescent. Tot slot onderschrijven de resultaten van deze studie de precaire situatie waarin een belangrijk deel van de Brusselse en Antwerpse jongeren zich bevindt.